

Kolossierbrevet

Inledning

Introduktion: Staden Kolossai låg bara några kilometer från de två stora städerna Laodikeia och Hierapolis i Lykosdalen, i nuvarande Turkiet. När Paulus skriver detta brev har Kolossai förlorat sin forna glans och är den minsta av dessa städer. Paulus passerar troligen genom Lykosdalen under sin tredje missionsresa på väg till Efesos, se Apg 19:1. Dock stannar han aldrig till i Kolossai. Brevet innehåller inga personliga hälsningar. Paulus har bara ”hört” om dem, se Kol 1:4, 9; 2:1. Församlingen grundades troligen av Epafras under den treårsperiod då Paulus var i Efesos och evangeliet spred sig i hela Asien, se Apg 19:10.

Brevet är ett av de fyra ”fängelsebrevnen” som Paulus skrev från Rom. De andra är breven till Efesos, Filippi och Filemon. Det är troligt att flera av dem skickades samtidigt. Tychikus omnämns som budbärare både i brevet till Efesos och Kolossai, se Ef 6:21; Kol 4:7-9. När Tychikus lämnat brevet i Efesos fortsätter han och Onesimus de sjutton milen österut till Kolossai. Med sig har de troligen också brevet till Filemon. Onesimus är nämligen den slav som brevet till Filemon handlar om, se Filemon 1:10, 12.

Struktur:

1. Jesus är Herre över allt, kapitel 1-2.
2. Sträva efter det som finns ovan, kapitel 3-4.

Skrivet: 61 e.Kr.

Till: Kolossai, men skulle även läsas upp i de närbelägna större städerna Laodikeia och troligtvis även Hierapolis, se Kol 4:13, 16.

Från: Rom. Brevet är skrivet under Paulus tvååriga fångenskap i Rom, se Kol 4:3, 10, 18; Apg 28:30.

Författare: Paulus, se Kol 1:1.

Budbärare: **Tychikus** och **Onesimus**, se Kol 4:7, 9.

Inledning

Hälsning

¹ [Från:] Paulus, genom Guds vilja en apostel (*sändebud, ambassadör*) åt den Smorde (*Messias, Kristus*) Jesus, och [från] brodern Timoteus.

[Timoteus som finns vid Paulus sida i Rom skickar också med sina hälsningar. Kanske fungerade han som sekreterare och skrev ner det Paulus dikterade, fram till sista frasen där Paulus signerar och validerar brevet, se Kol 4:18. Hos den fängslade Paulus i Rom finns även Aristarchus, Johannes-Markus, Justus, Epafras, Lukas och Demas, se Kol 4:10-14.]

² Till de heliga (*avskilda för Gud*) i Kolossai, de troende syskonen (*bröderna och systrarna*) i den Smorde (*Messias, Kristus*).

[Kolossai var belägen i Lykosdalen i den romerska provinsen Frygien, nuvarande Turkiet. Staden

låg 17 mil öster om Efesos längs med huvudvägen till Orienten. Alldeles intill Kolossai låg de mer välkända, större, blomstrande städerna Laodikeia och Hierapolis. Brevet skulle också läsas upp i åtminstone Laodikeia, se 4:13, 16. Det är värt att notera att brevet är adresserat till just Kolossai, den minsta och i jämförelse obetydliga staden i detta område.]

Nåd (*kraft, oförtjänt favör*) vare med er och frid (*harmoni, frihet från fruktan, välbehag*) från Gud vår Far.

JESUS ÄR HERRE ÖVER ALLT (1-2)

Tacksägelse

³ [*Vers 3-8 är en enda lång mening i grekiskan. Alla Paulus brev börjar med tacksägelse.*]

Vi tackar alltid Gud, vår Herre Jesu den Smordes (*Kristi*) Far [*för er tro och kärlek, se vers 4*],
 när vi ber (*vars innersta natur är tillbedjan, hängivenhet och förtrolighet med Gud*) för er.

⁴ Vi har hört [*av Epafra, se vers 7*] om:

er tro (*trofasthet, förtröstan*)
 på den Smorde (*Messias, Kristus*) Jesus,
 och om den (*osjälviska, utgivande*) kärlek
 som ni ständigt har till alla de heliga [*troende systrar och bröder*],

⁵ på grund av (*genom*) hoppet
 som väntar er (*finns i säkert förvar, finns reserverat för er*) i himlen.

[Ordet "på grund av", grekiska "dia", kan syfta tillbaka på Paulus tacksamhet i vers 3, men troligast hör det ihop med den föregående versen och då blir betydelsen att deras himmelska hopp har sporrat dem till "tro och kärlek". Tron blickar upp till Gud, kärleken ut till andra och hoppet ser framåt. Tron vilar på vad Jesus gjort, kärleken verkar nu och hoppet ser fram mot framtiden. Orden tro, kärlek och hopp återfinns ofta i Paulus brev, se 1 Tess 1:3; 1 Kor 13:13; Rom 5:1-5; 12:6-12.]

Detta hopp har ni redan hört om i sanningens ord, evangeliet (*det glada budskapet*) ⁶ som har nått fram till er liksom det överallt i världen ständigt bär frukt och växer. *[Verben "bär frukt" och "växer" är i den grekiska verbformen medium som markerar evangeliets inneboende kraft att sprida sig.]* Så även hos er, från den dag ni fick höra (*förstå*) det och lärde känna Guds nåd (*kraft, gudomliga favör*) som den verkliga är.

[Evangeliet handlar om nåd, inte nåd plus gärningar, se Rom 11:6; Ef 2:8-9; Tit 3:5-7. Evangeliet om Guds nåd befriar från synd och för människor in i en rätt relation med Gud.]

⁷ Det fick ni lära er av Epafras, vår käre medarbetare som troget tjänar den Smorde (*Messias, Kristus*) i vårt ställe. *[Han blev troligen utsänd från Efesos under den treårsperiod då Paulus var där och evangeliet spred sig i hela Asien, se Apg 19:10.]* ⁸ Han har berättat för oss *[Timoteus,*

Lukas m.fl. som var hos Paulus i Rom] om er kärlek i Anden [Gal 5:22; Rom 15:30].

Paulus bön för församlingen

⁹ [Paulus brister nu ut i bön för församlingen i Kolossai. Vers 9-16 är en enda lång mening.]

Av den anledningen [på grund av de goda rapporterna om er tro och kärlek, se vers 4] har vi från den dag vi hörde det [då Epafras kom till oss i Rom] inte upphört att be för er.

Vi ber att ni ska bli fyllda av kunskapen om hans vilja,

med all andlig vishet och insikt (hur den praktiskt appliceras).

¹⁰ Målet är att ni ska leva värdigt Herren och behaga honom på alla sätt,

genom att bära frukt i alla slags goda gärningar

och växa i kunskapen om Gud.

¹¹ Vi ber att ni ständigt ska bli styrkta

med all kraft som kommer från hans härliga makt.

Det resulterar i uthållighet (att ni kan stå fast under prövningar)

och tålamod (självkontroll, att ni får en förlåtande attityd mot människor),

och att ni med glädje ¹² alltid tackar Fadern, som har kvalificerat er (utrustat er med allt som behövs)

att vara delaktiga i de heligas arv i ljuset.
[Delaktighet i Guds rike, ett arv i himlen, se Kol 1:5.]

¹³ Han [*Fadern*] har räddat oss (*befriat oss, dragit in oss till sig själv*) från mörkrets makt (*välde, styre, kontroll*)

och fört oss in i (*förflyttat oss till*) sin älskade Sons rike (*kungarike*).

¹⁴ I honom är vi friköpta,
[det innebär att] våra synder är förlåtna (en juridisk term för att avskriva, befria från något bindande).

Jesus är i centrum utav allt

¹⁵ *[Följande stycke kan vara en tidig kristen hymn eller dikt som Paulus citerar. Stycket är väl strukturerat med kiasmer i flera nivåer. I den litterära formen som kallas kiasm hör temat i första stycket ihop med temat i det sista, temat i andra stycket med näst sista stycket, osv. I vers 15-17a sammanfattas Jesu roll i skapelsen. På motsvarande sätt och med liknande ord och uttryck sammanfattas Jesu roll i frälsningen i vers 18-20. Centralt mellan dessa två block finns vers 17b – allt hålls samman genom honom!]*

Han är den osynlige Gudens avbild (*porträtt, ikon*),

förfödd (*har den högsta rangen och ägandeskapet*) över hela skapelsen.

[Fadern, som är ande och osynlig, se Joh 4:24, gjorde sig synlig för mänskligheten i Jesus. Det grekiska ordet för avbild är "eikon". Samma ord används när Jesus frågar "vems bild" det är på myntet, se Matt 22:19-21. Jesus är Guds porträtt, en synlig målning av Gud.

Förstfödd kan både betyda "den som först är skapad och född" och "den som har den högsta rangen". Betydelsen kan inte vara att Jesus är skapad av Gud, eftersom följande verser tydligt säger att "allt är skapat av honom" och att han fanns "före allt". David kallas också den förstfödde i Ps 89:27 trots att han är den yngste av sina bröder. Jesus är Gud, han har skapat, dött och uppstått för mänskligheten, se Fil 2:6-18. Han är den förstfödde från döden, se 1 Kor 15:20.]

16 För i honom skapades [hela universum – både den materiella och andliga världen]

*allt i himlarna
och på jorden,
det synliga
och det osynliga,*

*oavsett om det är tronfurstar
eller herradömen,
eller makter
eller väldigheter,*

*allt är skapat genom honom
och till honom.*

[Versen är skriven som en kiasm. Hela versen ramas in av att Jesus har skapat allt. I nästa nivå hör himlen ihop med det osynliga och jorden med det synliga. Troligtvis beskrivs sedan den osynliga änglavärldens hierarki med tronfurstar osv. Anledningen kan vara att i den grekiska mytologin finns en mängd olika gudar, alla i olika grader. Ängladyrkan kunde också lätt smyga sig in även i den kristna tron. Jesus står över allt detta och är den enda vägen till Gud. De tre prepositionerna "i honom", "genom honom" och "till honom" i början och slutet på denna vers är ett sätt att bemöta de falska lärarna. I århundraden hade de grekiska filosoferna undervisat om att allt har en orsak, plan och syfte. Vad det gäller skapelsen så är Jesus den som planerat den, gett upphov till den och det slutgiltiga syftet och målet med hela skapelsen.]

17 Han är till före allting.

Allt består (hålls samman) genom honom. [Detta är kiasmens centrum!]

18 Han är huvudet
för sin kropp,
församlingen.

[Paulus använder ofta bilden med Jesus som huvudet för sin kropp, församlingen. Den illustrerar på ett fint sätt att varje del är betydelsefull, se 1 Kor 12:12-26; att kroppen växer och mognar, se Ef 4:15-16; att huvudet har en frälsande roll, se

Ef 5:23. På samma sätt som en kroppsdel inte kan överleva utan kroppens pulserande blod, behöver varje kristen vara sammankopplad med kroppen och huvudet.]

Han är begynnelsen,
[det vill säga] den förstfödde från de döda [som uppstått med en förhärligad kropp],

för att han i allt skulle vara den främste.
¹⁹ För det behagade Gud att låta hela fullheten
(summan av Guds alla attribut, och hela hans kraft)

bo i honom ²⁰ och genom honom försona allt med sig,

sedan han skapat frid i kraft av blodet på hans kors –

frid genom honom både på jorden och i himlen.

Försonade med Gud

²¹ *[Vers 21-23 är en enda mening i grekiskan. Den är komplex men väl strukturerad. Det finns ett tidsperspektiv där Paulus först påminner de troende i Kolossai om deras tidigare ofrälsta tillstånd, att de nu är försonade och att det också finns ett framtida hopp!]*

Ni var en gång *[i ert ofrälsta tillstånd]* främlingar och fientliga i sinnet *[mot Gud i ert sätt att tänka]* vilket fick sitt uttryck i era onda gärningar. ²² Han *[Jesus]* har nu försonat er *[de troende i Kolossai med Gud]* i sin fysiska kropp *(kötts kropp)* genom sin död, för att ställa fram

er heliga (*avskilda till tjänst för Gud, fria från världens inflytande*) och felfria (*utan fläck*) och ostraffliga (*juridisk term, fria från anklagelser*) inför sig – ²³ [*Allt detta ska han göra*] om ni fortsätter i tron (*vilket jag vet att ni gör*), väl grundade och fasta [*ni har blivit placerade på en grund, vilket resulterar i att ni bygger ert liv som ett hus stadigt på den grunden*], och inte viker av från det hoppets evangelium som ni har hört – evangeliet som förkunnas i hela skapelsen (*för allt skapat*) under himlen, och jag Paulus har blivit dess tjänare.

[Verbet "förkunnas" är i den grekiska verbformen "aorist", en verbform som inte har någon svensk motsvarighet. Eftersom det också är substantiviskt particip så har verbet ingen tydlig tidsform, utan syftar snarare till att beskriva karaktären av evangeliet som kolosserna har hört – ett som måste förkunnas för allt skapat. Ibland översätts verbet "har predikats", vilket kan tolkas som att inget mer behöver göras. Något som skulle gå emot Paulus livsgärning som är att predika och sprida evangeliet i hela världen! I stället är det evangeliet som alltid är relevant och som alltid behöver förkunnas bland alla folk i alla kulturer över hela jorden.]

Apostelns tjänst

²⁴ Nu [*även när jag är fångslad*] gläder jag mig mitt i mina lidanden för er, och det som fattas (*är kvar*) av den Smordes (*Kristi*) lidanden

uppfyller jag i mitt liv för hans kropp, som är församlingen.

[De lidanden Paulus talar om kan inte referera till Jesu lidande på korset för mänsklighetens synd. Dessa är fullbordade och ingen människa kan ta del i dem. Det finns dock en aspekt där Jesus lider än i dag. När Paulus var på väg till Damaskus för att fångsla kristna hörde han en röst som sade: "Saul, Saul varför förföljer du mig?", se Apg 9:4. Paulus hade inte medvetet förföljt Herren, men när han förföljde kristna var det samma sak. Huvudet för Jesu kropp i himlen känner av när hans kropp här på jorden får lida.]

²⁵ Dess tjänare har jag blivit genom det uppdrag som Gud gav mig för er skull: att överallt predika Guds ord, ²⁶ det mysterium (*en hemlighet*) som varit dold genom tider och generationer men nu har uppenbarats för hans heliga. ²⁷ Gud ville visa dem vilken rik härlighet detta mysterium är bland (*i*) hedningarna:

Den Smorde (*Messias, Kristus*) i (*mitt ibland*) er, härlighetens hopp.

[Detta skrev Paulus till troende i Kolossai som inte var judar. Den grekiska prepositionen "en" som används två gånger i vers 27 kan både betyda "i" eller "bland". Paulus kan syfta på båda dessa betydelser. Att Jesus skulle välkomna hedningarna och bo i deras hjärtan var något häpnadsväckande. Detta beskrivs som

en "hemlighet", grekiska "mysterion". Samma term användes i andra läror om hemlig högre kunskap som bara delades med en inre cirkel upplysta. Detta hemlighetsmakeri finns inte i Bibelns användning av ordet, i stället beskrivs något som varit dolt men som nu är uppenbarat. Jesus är hemligheten, se Kol 2:2! Han öppnar dörren för alla människor till att ta del av frälsningen. Paulus utvecklar detta mer i Ef 3:1-6.]

²⁸ Honom [inte en lära utan personen Jesus, se vers 27] predikar vi genom att förmana varje människa och undervisa varje människa med all vishet, för att föra fram varje människa som fullkomlig i den Smorde (Messias, Kristus). ²⁹ För det målet arbetar och kämpar jag i hans kraft, som verkar mäktigt i mig.

2

¹ Jag vill att ni ska veta hur jag kämpar för er [*de troende i Kolossai*] och för dem i Laodikeia [*den större närbelägna staden i nordväst där brevet också skulle läsas upp, se Kol 4:16; Upp 3:14-22*] och för alla som inte har träffat mig personligen. ² För jag önskar att de ska bli styrkta (*uppmuntrade*) i sina hjärtan och förenade (*sammanhållna*) i kärlek (*som är osjälvisk och utgivande*) och nå fram till hela den rika och fullt övertygade förståelse som ger rätt insikt i Guds mysterium (*hemlighet*) den Smorde

(*Messias, Kristus*). ³ I honom är vishetens och kunskapens alla skatter gömda.

⁴ Detta säger jag för att ingen ska bedra er med värtalig retorik (*övertalande argumentation som låter bra, men inte är grundad i sanningen*). ⁵ För även om jag inte är hos er kroppsligen, så är jag hos er i anden och gläder mig när jag ser er ordning (*disciplin, att ni marscherar i takt*) och er fasthet (*hur ni står tätt i enad befast front*) i tron på den Smorde (*Messias, Kristus*).

[Ordet ordning, grekiska "taxis", är en militär term för soldater som går i takt, lyder order och intar sin roll. Ordet användes också i det civila livet för att beskriva ordning. Även fasthet, grekiska "stereoma", är en militärisk term. Det beskriver ett material som är homogent, en inre styrka, ett försvar och något som är väl befast. Tankarna går till en antik stridsformering där alla soldater stod tätt intill varandra och stred tillsammans som en enhet.]

⁶ *[Följande två verser sammanfattar Paulus resonemang som han började i Kol 1:15.]*

Därför, på samma sätt som ni tog emot den Smorde (*Messias, Kristus*) Jesus, fortsätt att ständigt vandra i (*lev era liv förenade med*) honom. *[Tillåt honom forma era liv.]* ⁷ Förbli djupt rotade i honom *[som ett träd som står stadigt]*. Detta resulterar i att ni blir uppbyggda *[som en byggnad, som byggs där sten läggs på sten]* och ständigt befäster er tro (*växer i inre*

stabilitet) precis som ni blev undervisade om, och överflödar i tacksamhet [*till Gud*].

Varning för falska läror

Gnosticism

⁸ Var alltid vaksamma så att ingen tillfångatar er (*så att ni förs bort som byte och blir slavar*) genom tom filosofi (*religiösa föreställningar*) som bygger på mänskliga traditioner och kosmiska makter och inte på den Smorde (*Messias, Kristus*). ⁹ För i honom [*Jesus*] bor (*är och förblir ständigt*) hela Guds fullkomlighet i kroppslig form, ¹⁰ och i honom har ni allt (*är fyllda till brädden*), han är huvudet över varje härskare och auktoritet [*varje andlig härskare och kraft*].

Legalism

¹¹ I honom blev ni också omskurna. Inte med en omskärelse gjord av [*mänskliga*] händer, utan en [*andlig*] omskärelse utförd av den Smorde (*Messias, Kristus*), där ni blev avklädda den gamla naturens kontroll av er kropp. ¹² Ni blev begravda tillsammans med honom i dopet, där ni också blev uppväckta (*upplyfta*) med honom [*till ett nytt liv*] genom er tro på Guds kraft, som uppväckte honom från de döda. ¹³ Ni var döda på grund av era överträdelser (*felsteg*) och er kropps oomskurna tillstånd (*er syndfulla natur*), men han [*Gud*] gav er liv tillsammans med honom [*Jesus*] genom att förlåta alla våra synder. ¹⁴ Han har utplånat (*strukit ett streck över*) det skuldebrev med krav [*lagar och förordningar som gavs genom Mose, se Ef*

2:15] som hindrade och anklagade (*belastade, vittnade mot*) oss. Han tog bort det genom att spika fast det vid korset. ¹⁵ Han har avväpnat (*klätt av*) härskare och auktoriteter [*varje andlig härskare och demonisk kraft*] och låtit dem bli offentligt uthängda (*till allmänt åtlöje*), när han triumferade över dem på korset.

[Det grekiska ordet för triumfera, "thriambeuo", beskriver den segersång en kung stämde upp i när han hade intagit en stad. Väl hemma i sin hemstad marscherar han runt i ett triumftåg. Den tillfångatagna fiendekungen går bakom i bojer, helt avklädd utan vapen. På samma sätt har Jesus segrat över djävulen och offentligt visat att djävulen inte längre har någon makt över Jesus!]

¹⁶ Låt därför ingen människa döma er vad det gäller

mat och dryck,
eller vad det gäller

en viss högtid [*de årliga högtiderna, se 3 Mos 23*],

eller en nymåne [*högtiden Rosh chodesh firades i början på varje ny månad då månen visade sig på nytt, se 4 Mos 10:10; 2 Kung 4:23; Neh 10:33; Jes 1:13; Hes 46:1*],

eller sabbatsdagar [*som firades varje vecka – fredag kväll till lördag kväll, se 2 Mos 20:8-11; 31:14-16, högtiderna inleds och avslutas även med helgdagar som kallas högsabbater, se 3 Mos 16:31; 3 Mos 23:24, 32, 39; Joh 19:31*].

17 Dessa [regler för mat och dryck, högtiderna, sabbaten] är en skugga av det som ska komma, verkligheten själv (själva kroppen som skuggan kommer ifrån) tillhör den Smorde (Messias, Kristus).

[Sju högtider nämns i 3 Mos 23. Det är intressant att se hur dessa är skuggbilder på Jesus. De sju högtiderna och kopplingen till Jesu liv är:

1. Påskan – Jesus var lammet som slaktades.
2. Det osyrade brödets högtid – pekar på Jesu syndfria liv.
3. Förstlingsfrukten – Jesu uppståndelse.
4. Pingsten – den helige Andes utgjutande.
5. Basunhögtiden – ?
6. Försoningsdagen – ?
7. Lövhyddohögtiden – ?

Vårhögtiderna talar profetisk om Jesu första ankomst och hur den helige Ande skulle komma. Alla dessa har gått i uppfyllelse. De återstående tre hösthögtiderna pekar på Jesu andra ankomst och väntar på sin uppfyllelse.]

Mysticism

18 Låt ingen självutnämnd mänsklig domare ta segerkransen ifrån er (säga att ni är ovärdiga och diskvalificerade). Någon som själv kallar sig ödmjuk och dyrkar änglar [tillber Gud via änglar], och helt går upp i de syner han påstår sig ha sett [söker hela tiden nya andliga upplevelser]. Utan orsak [genom obibliska föreställningar] blir han uppblåst (högfärdig) i sitt sinne (sin fallna natur). ¹⁹ Han håller sig inte

till huvudet [*för församlingen*], från vilken hela kroppen – stödd och sammanhållen av leder och senor – växer med Guds växtkraft.

Asketism

²⁰ Om ni har dött med den Smorde (*Messias, Kristus*) [*vilket ni ju har gjort*] från denna världens makter (*från världens ytliga och yttre sätt att leva livet, världens låga andemakter*), varför lever ni som om ni fortfarande tillhörde världen, varför underkastar ni er [*yttre regler och traditioner som rör mat och dryck*]. ²¹ [*Man säger:*]

”Hantera det inte (*befatta dig inte med det*)!”

”Smaka det inte!”

”Vidrör det inte ens!”

[*Dessa tre verb ger en ökad begränsning med klimax i att inte ens röra vid en viss sorts mat eller kött, som förbuden troligen syftade på, se vers 16. Detta kan ha varit välkända fraser som vissa grupperingar använde sig av. Paulus citerade ofta citat från falska lärare, se t.ex. 1 Kor 7:1; 10:23.*]

²² Sådana förbud bygger på mänskliga regler och bud och rör sådant som var tänkt att hanteras och förbrukas. [*Mat och dryck ska ju ätas, inte undvikas.*] ²³ Dessa mänskliga regler ser ut att ha ett sken av vishet, med sin självpålagda fromhet, sin ödmjukhet och sin asketism (*stränga kroppsliga disciplin, späkning*), men de har inget värde förutom att tillfredsställa köttet (*den fallna naturen*).

3

UPPSTÅNDEN MED JESUS - DEN TROENDES RESPONS

Sök det som är ovan

¹ Eftersom ni nu är uppståndna med den Smorde (Messias, Kristus) [till ett nytt liv, genom att dela hans uppståndelse från döden], fortsätt att söka det som är där ovan, där den Smorde (Kristus) sitter på Guds högra sida. ² Fokusera på (tänk ständigt på, ha samma tänkesätt som) det som är ovan (det som är högre), inte på det som är här på jorden. ³ För ni har dött, och ert liv är dolt med den Smorde (Kristus) i Gud. ⁴ När den Smorde (Messias, Kristus), han som är vårt liv, uppenbaras [blir öppet synlig för alla], då ska ni också uppenbaras med honom i härlighet (ära, prakt och glans).

Lägg bort det gamla livet

⁵ Som en konsekvens av detta, döda nu allt inom er som tillhör jorden (vägra att lyda under dessa onda begär och djuriska impulser):

olovligt sex (otukt, det grekiska ordet "pornea" används här och grundordet betyder "att sälja sig till slaveri". Vårt ord "pornografi" är ett sammansatt ord av just detta ord "pornea" och "grafo", som betyder "något skrivet eller tecknat", dvs. en beskrivning antingen i text eller grafiskt av någon som säljer sig sexuellt.)

orenhet (*sexuell orenhet i tanke och handling, utsvävande liv, mer fokus på den moraliska orenheten än den fysiska akten*),
lusta (*otyglat sexuellt begär*),
ondskefullt begär (*mer generellt ord än det föregående, syftar på alla oheliga önskningsar*),
och särskilt girigheten (*en oproportionerlig självfixering, omåttligt begär efter mer och mer materiellt genom att kallsinnigt utnyttja andra*)
som är avgudadyrkan.

⁶ På grund av sådant kommer Guds [*heliga*] vrede över olydnadens människor (*de som medvetet går emot Guds vilja*). ⁷ I dessa synder vandrade även ni en gång (*hela ert liv kretsade kring dem och styrde er*) när ni levde i dem. ⁸ Men nu [*när ni har lämnat detta syndfulla sätt*] måste också ni lägga bort allt detta:

vrede (*att ständigt söka intriger och vilja hämnas*),

ilska (*häftiga vredesutbrott*),

ondska (*utstuderad elakhet*),

förtal

och oanständigt (*grovt, orent*) tal

från era läppar.

⁹ Sluta att ljuga för varandra, ni har ju klätt av er den gamla människan med dess gärningar ¹⁰ och iklätt er den nya människan som ständigt är i en process att förnyas i kunskap efter sin Skapares avbild (*blir mer och mer lika honom som skapade den*).

11 Här *[i den nya skapelsen]* finns inte

hedning eller jude *[ingen uppdelning i nationaliteter]*,
omskuren eller oomskuren *[inga religiösa fördelar]*,
barbar, skyt *[inga kulturella skillnader]*,

[Barbarer var ett folkslag som inte talade grekiska och ansågs vara ociviliserade. Skyter var det mest illa ansedda folkslaget, känt för sin brutalitet och ansågs inte vara bättre än djur.]

slav (tjänare) eller fri *[inga sociala skillnader]*,

utan den Smorde (Messias, Kristus) är allt och i alla *[dem som tagit emot honom som sin Frälsare]*.

Ikläd er medkänsla, förlåtelse och kärlek

12 *[En kristen behöver ikläda sig den nya människan, se vers 10. Grunden är vad Gud har gjort och gör, så Paulus påminner om detta först.]*

Ni är
Guds utvalda,
heliga (avskilda för tjänst)
och högt älskade.

[Nu följer några praktiska råd för hur man ikläder sig den nya människan. Först kommer fem personliga attribut, följt av förlåtelse och kärlek, se vers 13 och 14. Nycklarna för goda

relationer och enhet i församlingen börjar med den personliga medkänslan. Paulus fokuserar på vikten av tålamod och förlåtelse i församlingen, snarare än den person som orsakat problem.]

Kläd er därför i:

medkänsla (djup, innerlig kärlek),

vänlighet (barmhärtighet som leder till ett praktiskt kärleksfullt handlande),

ödmjukhet (djup medvetenhet om sin egen oförmåga att vara rättfärdig i sig själv, att inte förstora upp sin egen betydelse),

mildhet (styrka under kontroll, rätt balans av känslor och vrede, fri från hämndlystnad och bitterhet),

och tålamod (balanserat temperament, överseende med andra när de gör fel).

¹³ *Ha överseende (acceptera, ha fördrag) med varandra, om någon skulle ha något klagomål mot någon – förlåt honom precis som Herren [helt fritt] har förlåtit er. [Innebörden av det ord som här används i grekiskan för att förlåta är att villigt ge vidare av den nåd, befrielse och frihet som man själv redan fått av Gud.]*

¹⁴ *Över allt detta, kläd er i osjälvisk, utgivande kärlek som binder ihop (håller samman) allting på ett fullkomligt sätt (i enighet, och perfekt harmoni).*

[Kärleken liknas vid ett ytterplagg eller ett bälte som håller samman alla andra delar.]

Låt Guds frid regera och följ Guds ord

¹⁵ Låt den Smordes (*Kristi*) frid regera i era hjärtan [*låt den få agera som herre, låt alla tankar och beslut tas i detta fridfulla tillstånd*], för ni har kallats som en kropp [*en enda enhet*].

Var ständigt tacksamma.

¹⁶ Låt den Smordes (*Kristi*) ord, i all sin rikedom (*fullhet*) ständigt bo (*ha sitt hem*) i er, när ni:

undervisar (*lär ut*)

och tränar (*förmanar*) varandra i all visdom,

sjunger

psalmer [*bibelsånger till och om Gud*],

hymner [*mänskligt komponerade lovsånger*] och

andliga sånger [*generell term för andliga sånger, eller syftar på fri sång i anden*]

med tacksamhet i era hjärtan till Gud.

[En parallell till denna vers finns i Ef 5:18-21, där uppmaningen är att låta sig uppfyllas av Anden. Dessa båda passager visar på vikten av Ordet och Anden i den troendes liv.]

¹⁷ Allt vad ni gör i ord eller handling, gör det i Herren Jesu namn, och tacka Gud Fadern genom honom.

Underordna er varandra - men först och främst Herren

Hustrur och män

¹⁸ [Uttalandet i vers 11, att det i Jesus inte längre är några skillnader mellan fri och slav, måste ha väckt frågor. Finns det inga roller kvar? Paulus tar nu ett exempel från ett kristet hushåll. Den nya klädnaden i Jesus påverkar alla områden, och det börjar i de närmaste relationerna. En dåtida familj i Kolossai, och i resten av Romarriket, var mycket större än en nutida familj. I hushållet fanns inte bara föräldrar och deras barn, utan också vuxna barn, deras makar, mor- och farföräldrar och slavar. Det fanns olika typer av slavar. Utifrån sammanhanget syftar detta på slavar som fungerade som tjänstefolk. De skötte om hushåll, barn och mark.

I en kultur där hustrur, barn och slavar ansågs vara ägodelar visar evangeliet på varje människas unika värde. Hustrun tilltalas som en jämlike och slavar ska behandlas rättvist. Det är anmärkningsvärt att det inte finns något uttryckligt förbud mot slaveri i Bibeln. Paulus uppmanar slavar att bli fria på laglig väg om den möjligheten ges, se 1 Kor 7:21-24. Evangeliet omkullkastar inte sociala institutioner genom revolution, däremot har slaveriet avskaffats överallt där evangeliet har gått fram. Evangeliet förändrar människors hjärtan, vilket i sin tur förändrar samhället.]

Hustrur, underordna er (inta en frivillig position av samarbete med) era män, så som det är behagligt (lämpligt) i Herren. [I vers 20 och 22 används ett annat grekiskt ord.]

19 Män, älska (*osjälviskt utgivande*) era hustrur [*älska dem med Jesu kärlek*] och sluta att vara bittra (*skarpa, hårda*) mot dem.

[Det grekiska ordet för bitterhet beskrev från början ett föremål som var skarpt eller vasst, som t.ex. en pil. Senare kom ordet att beskriva det som är starkt och smärtsamt för våra sinnen, t.ex. en frän lukt, eller ett högt skarpt ljud. Bitterhet som växer i hjärtat förgiftar, och är orsaken till hårdhet och ilska som skadar andras känslor och får inte finnas i äktenskapet.]

Barn och föräldrar

20 Barn, lyd era föräldrar i allt, för det är behagligt i Herren.

[Frasen ”i Herren”, som också finns i vers 18, är viktig och indikerar att ett barn inte blint ska lyda i allt om det går emot Herrens ord, se Apg 5:29.]

21 Fäder (*föräldrar*) [*pluralformen kan också syfta på båda föräldrarna, se Heb 11:23*], reta inte upp (*irritera inte*) era barn, då tappar de modet.

[Rör inte upp deras känslor så de senare blir bittra. En förälder ska inte agera orimligt, falskt eller hyckla. Allt sådant kan krossa barnens hjärta.]

Slavar och herrar

22 [*Anledningen till de många detaljerna kring förhållandet mellan herrar och slavar kan bero*

på Onesimus som omnämns i detta brev, se Kol 4:9. Onesimus var slav och hade rymt från sin herre Filemon. I Rom hade han kommit till tro och träffat Paulus. Paulus sänder nu tillbaka Onesimus till Filemon som också är en kristen. Tillsammans med Tychikus reser Onesimus till Kolossai. De har med sig detta brev, se 4:7-9. De har troligen också med Paulus brev till Filemon där han vädjar till Filemon att ta emot Onesimus väl. Enligt romersk lag kunde en slavägare piska och avrätta en slav som rymt.]

Ni slavar (*tjänare i hemmet*), lyd era jordiska herrar i allt, inte som inställsamma ögontjänare utan med uppriktigt hjärta i vördnad för Herren. ²³ Vad ni än gör, gör det av hjärtat, som för Herren och inte för människor. ²⁴ Ni vet att det är av Herren ni ska få arvet som lön. Det är Herren den Smorde (*Messias, Kristus*) ni tjänar. ²⁵ Den som gör orätt ska få igen den orätt han har gjort, utan partiskhet.

4

¹ Ni herrar, låt era slavar (*tjänare*) få vad som är rätt och rimligt. Ni vet ju att ni också har en Herre i himlen.

Förmaningar

² Var uthålliga i bönen (*vars innersta natur är tillbedjan, hängivenhet och förtrolighet med Gud*). Vaka och be med (*i*) tacksägelse.

³ Be också för oss, att Gud öppnar en dörr för Ordet [*nya möjligheter och situationer öppnas*] så att vi kan predika den Smordes (*Kristi*) mysterium (*hemlighet*), för vars skull jag är fångslad (*i kedjor*) [*här i Rom*]. ⁴ Be att jag talar som jag bör när jag lägger fram det. [*Igen använder Paulus grekiska ordet "mysterion", se Kol 1:26, 27; 2:2. Jesu hemlighet, som nu är uppenbarad, är att alla människor kan ta del av frälsningen, se Ef 3:1-6.*]

⁵ [*Uppmaningarna gäller inte bara det inre osynliga bönelivet utan även i kontakten med människor.*] Var visa när ni möter de utomstående och ta vara på (*gör det bästa möjliga av, ordagrant "köp tillbaka"*) varje tillfälle. ⁶ Ert tal ska alltid vara vänligt, kryddat med salt, så att ni vet hur ni ska svara var och en. [*Salt förhöjer smak, förhindrar förruttnelse och väcker törst. På samma sätt ska en kristen påverka sin omgivning på ett positivt sätt.*]

AVSLUTNING

Tychikus och Onesimus kommer med brevet

⁷ Vad mig beträffar kommer Tychikus att berätta allt för er. Han är en älskad broder och en trogen tjänare och medarbetare i Herren, ⁸ och jag sänder honom till er just för att ni ska få veta hur vi har det och för att han ska uppmuntra era hjärtan. ⁹ Tillsammans med honom kommer vår trogne och älskade broder Onesimus, som är en av er. De kommer att berätta för er om allting här.

Hälsningar från Rom

¹⁰ *[Förutom Timoteus, som nämns i brevets början, hälsar nu ytterligare sex personer som fanns hos Paulus i Rom till de troende i Kolossai och de närliggande församlingarna.]*

Min medfånge **Aristarchus** hälsar till er.

[Hans namn betyder "den bästa styrande". Aristarchus var från Tessalonike, se Apg 19:29; 20:4. Han blev troligen en kristen när Paulus kom till Tessalonike, se Apg 17:1-9. Vid insamlingen till församlingen i Jerusalem blev han utvald att följa med. Han stannade kvar vid Paulus sida på vägen till Rom, se Apg 27:2. Han är en av de tre män med judisk bakgrund som finns hos Paulus vid den här tiden, se vers 11.]

Även **Markus**, Barnabas kusin, hälsar. Honom har ni fått anvisningar om: ta emot honom väl om han kommer till er.

[Johannes-Markus var från Jerusalem. Det var i hans mors hus som församlingen samlades och bad när Petrus blev fri på ett mirakulöst sätt, se Apg 12:12. Markus reste tillsammans med Paulus och Barnabas, men han avbröt resan i Perge, se Apg 13:13. Markus fanns nära Petrus som kallar honom sin son, se 1 Pet 5:13. Markus är författare till Markusevangeliet som har många detaljer från just Petrus upplevelser med Jesus.]

¹¹ Även Jesus som kallas **Justus***[latinskt namn]*

hälsar.

Bland de omskurna är dessa [*tre*] mina enda medarbetare för Guds rike, och de har varit till tröst för mig. [*Aristarchus, Johannes-Markus och Jesus-Justus var alltså messiastroende judar. Uttalandet antyder att de tre följande medarbetarna, Epafras, Lukas och Demas inte var av judisk härkomst utan troligen greker.*]

¹² **Epafras**, som är en av er [*han tillhörde troligen församlingen i Kolossai*], hälsar. Han är en tjänare till den Smorde (*Messias, Kristus*) Jesus som ständigt kämpar för er i sina böner, för att ni ska stå fasta, fullkomliga och fullt övertygade om hela Guds vilja. ¹³ Jag kan intyga hur hårt han arbetar (*våndas, sliter*) för er och för dem i Laodikeia och Hierapolis.

[Det var Epafras som kom med hälsningen från församlingarna till Paulus i Rom, se Kol 1:7. Det var Epafras som hade evangeliserat i Lykosdalen och funnits med när församlingarna i de tre städerna Laodikeia, Hierapolis och Kolossai grundats. Troligen hade han mött Paulus i Efesos under de tre år då Paulus verkade där, se Apg 19:1-20.]

¹⁴ Vår älskade **Lukas**, läkaren, hälsar också till er.

[Lukas hade rest med Paulus under flera av hans resor och skrev Lukasevangeliet och Apostlagärningarna.]

Demas hälsar också.

[Demas omnämns också i Filemon 1:24. Dock övergav han så småningom Paulus för världsliga intressen och for till Tessalonike, se 2 Tim 4:10. Det är troligt att han kom från Tessalonike på samma sätt som Aristarchus, se vers 10.]

Läs även brevet i Laodikeia

¹⁵ Hälsa till syskonen (*bröderna och systarna i tron*) i Laodikeia och till Nymfa och församlingen som möts i hennes hus. *[Vissa handskrifter har Nymfas som är ett mansnamn och variationer i slutet som säger "deras hus" och "hans hus".]*

¹⁶ När mitt brev har blivit uppläst hos er, se då till att det även blir uppläst i församlingen i Laodikeia och att ni får läsa brevet från Laodikeia.

[Brevet från Laodikeia kan syfta på Efesierbrevet, brevet till Filemon eller något annat brev som inte finns bevarat i dag. Det fanns redan i den tidiga kyrkan en tradition att cirkulera de Nytestamentliga breven.]

¹⁷ Säg till Archippus *[uppmuntra honom med dessa ord]*: "Se till att du fullgör den tjänst du fått i Herren." *[Han omnämns som Paulus "medsoldat" i Filemon 1:2, kanske var han Filemons och Appias son.]*

Paulus signatur

18 Här skriver jag, Paulus, min hälsning med egen hand.

[Brevet avslutas med en personlig hälsning från Paulus, vilket betyder att fram till nu har någon annan hållit i pennan. I antiken var det vanligt att professionella skrivare anlätades, se Jer 36:4; Rom 16:22; 1 Kor 16:21; Filemon 1:19; 2 Tess 3:17. Timoteus kan ha haft den rollen, se Kol 1:1. När Paulus skriver denna sista rad är hans högra hand fastkedjad med en romersk soldats vänstra hand och kedjorna rasslar mot bordsskivan, se Apg 28:16. Paulus skickar med ett böneämne och en fridshälsning.]

Tänk på mina bojar. *[Jag är fortfarande fängslad.]*
Nåd (Guds favör och kraft) vare med er.

**Svenska Kärnbibeln - en expanderad
översättning**
**Swedish: Svenska Kärnbibeln - en expanderad
översättning (New Testament)**

copyright © 2017-2020 Svenska Kärnbibeln

Language: Swedish

Contributor: Svenska Kärnbibeln

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-02-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

c5cfac14-0500-50d4-bd1a-4691a8b8b3b6